

Etika je když

(Úvodní slovo do vlastních řad)

Vím, že na tomto místě by každý uvítal spíše odborný příspěvek, řešící některý z nakupených problémů. Nicméně dodržování sběratelské a odborné etiky je také jedním z našich problémů a všichni se můžeme pokusit přispět k jeho řešení.

Jsem hluboce přesvědčen o opodstatněnosti jak profesionální, tak i amatérské entomologie. Od odborných studií až po prosté sbírkaření jde především o shromáždění a uchování jedinečných dokladů a informací, jejichž využití je časově takřka neomezené. Naše odborná a cílevědomá práce s přírodními a tedy nenahraditelnými hodnotami nás nutně vede k odpovědnosti. Proto bychom se měli občas zamyslet nad etickými aspekty své činnosti a "dát pod mikroskop" někdy i sebe.

Nejde mi jen o osobní spory a neshody mezi kolegy, ale především o náš vztah k přírodě a nadsadím-li trochu: i ke společnosti. I v naší sekci se bohužel stále silněji projevují sobecké zájmy sledující jedině osobní úspěch a osobní profit. Bez ohledu na kolegy, bez ohledu na stav lokalit, bez ohledu na stav lokálních populací jednotlivých druhů střevočkovitých brouků. Je otřesné přijít na "novou" lokalitu, o níž nedávno proběhla informace mezi členy sekce a nalézt ji v dezolátním stavu. Velké i menší kameny vyvráceny daleko od původních lůžek, pelyňky vytrhány apod. Jde například o stepní lokality v Brezové pod Bradlou (*Trechus tristis*), Kamenici nad Hronem (*Azara sollicita*), Louka (*Pterostichus incommodus*, *Ophonus obscurus*) a další, o lokalitách horských či "slepých" druhů nemluvě. Při tom podle dat uváděných v "Zajímavých nálezích roku" se dá nejjednodušší vytipovat, kdo má daný stav lokality na svědomí. Další nešvarem je masové a opakované sbírání některých druhů k jejich budoucímu prodeji. Komeracionalizace sbírkaření není omluvitelná ani obhajitelná. Těžko může obstát argument, že zvýšení nákladů na cestování se musí někým uhradit, aby se cestovat a sbírat mohlo dál. Početná série jednoho druhu ve sbírce má svůj význam a je zdrojem mnoha informací. Početná série rozprodaná za koruny či pokud možno za valuty je zdrojem pouze osobního obohacení. Nakupuje-li někdo z výtěžku za prodané brouky mikrovlnné trouby, videa či fritovací hrnce, jistě nesleduje odborný či společenský zájem. Pokud někdo roztočí tento kolotoč materiálních hodnot, musí zákonitě odložit jiné hodnoty stranou.

Sobecké postoje a hlavně komercionalizace sbírkaření jsou obrovskými překážkami v činnosti naší sekce a v odborné práci vůbec. Na setkáních sekce odezní velmi málo úplných a otevřených informací, týkajících se především nálezových okolností a přesné lokalizace výskytu toho kterého druhu. Jedni se obávají, že by zradili lokalitu "obchodníkům", kteří zase zatajují své lokality ve strachu o "zlatý důl". Solidní informace jsou předávány pouze důvěryhodným osobám, vzniká skupinkaření, společný a společenský efekt je minimální.

Proto apeluji na všechny čtenáře těchto řádků: Zamyslete se nad sebou. Myslete na etické principy své odborné činnosti a na svou odpovědnost. Zvažte či změňte svou morálku a zkuste odhadnout, jaký máte mezi svými kolegy kredit.

Carabidologická sekce by se měla vypořádat s komercionalizací sběratelské činnosti některých svých členů a zabránit tak možnému ohrožení vlastní existence.

Pavel Bezděčka

"Etika je nauka o mravnosti, o pravidlech mravního jednání, o mravních zásadách."

(Slovník cizích slov, SPN, Praha 1985)